

Udviklingspolitisk Agenda for Landbrug & Fødevarer

Forord

Ikke tilfældigt er FN's udviklingsmål nr. 1 "Afskaffelse af fattigdom og sult". Et liv i fattigdom lammer enhver foretagsomhed. Går et menneske sulten i seng, kan man ikke forvente en indsats den følgende dag, der kan bidrage til familiens oprethold eller en produktiv indsats. Derfor er en udvikling af landbrug og fødevarerproduktion i udviklingslande vigtig og fundamental for samfundslivet.

Danmark har gennem årtier ydet et væsentligt bidrag til landbrugsudviklingen i udviklingslande. Det har vi kunnet gøre, fordi dansk landbrug besidder en viden og erfaring gennem sit organisationssystem, sin produktionsform, sin uddannelse og viden, som i en tilpasset form har stået som model for udviklingen i mange lande. Hertil kommer, at fødevarer virksomheder handler med udviklingslande. Stabil samhandel er et af de vigtigste skridt til sikring af vækst.

I landbrugssektoren har vi mange gode historier at fortælle, hvor et pilotprojekt eller et langt og sejt træk i et udviklingsprogram har givet synlige og bæredygtige resultater. I globaliseringens tid, og efter en international fødevarerkrise, oplever vi en fornyet efterspørgsel efter produktionsfaktorer og samhandel. Men på nye og ændrede vilkår.

Dansk landbrug og fødevarerindustri kan fagligt og kommercielt gå foran i en aktiv indsats, og sammen med sektoren i udviklingslande sætte fokus på den betydning, som fødevarerproduktion har for økonomisk vækst. Det er hvad Landbrug & Fødevarers udviklingspolitiske agenda handler om.

Michael Stevns,
Direktør

Landbrug & Fødevarers engagement i udviklingspolitik

Landbrug er rygraden i de fleste udviklingslandes økonomier. Derfor er fattigdomsbekæmpelse tæt knyttet til udvikling af landbrugssektoren. Dansk landbrug kan stå som en rollemodel herfor – det gælder både organisatorisk, teknologisk og kvalitetsmæssigt.

Hovedformålet med Landbrug & Fødevarers engagement i udviklingspolitik er således at bidrage til bekæmpelse af verdens fattigdom gennem bæredygtig udvikling af udviklingslandes landbrugs- og fødevarerektor samt styrkelse af handelsrelationer.

Mission

Landbrug & Fødevarer engagerer sig ved at sætte fokus på landbrug og landdistriktsudvikling i udviklingspolitiske aktiviteter for derigennem at tage et medansvar for afskaffelse af sult og fattigdom i verden. Samfundsengagementet tager udgangspunkt i Landbrug & Fødevarers rødder i andelsbevægelsen i landbruget samt i konkret viden om erhvervets udviklingsmuligheder.

Landbrug & Fødevarer arbejder for fremme af globale handelsmønstre på et bæredygtigt grundlag.

Kommercielle muligheder, der kan og bør opstå i kølvandet på indsatsen, er en gevinst.

Vision

Dansk landbrug skal bidrage til opfyldelse af mindst to af de i alt otte internationale udviklings mål¹:

Nr. 1 - Afskaffelse af fattigdom og sult.

Nr. 7 - Sikre bæredygtigt miljø.

De kompetencer, der kendetegner dansk landbrug og fødevarereproduktion, skal afspejles i organisering samt kvantitet og kvalitet af fødevarereproduktion i udviklingslande. Dette sker ved, at danske landmænd, fødevarere og vidensvirksomheder deltager aktivt i produktion og handel og gør en positiv forskel i udviklingslande.

Det er i øvrigt visionen, at myndigheder og samfundsborgere ser og anerkender denne indsats.

¹ I år 2000 fastlagde FN otte mål for udviklingen i verden, som skulle nås inden år 2015. Disse mål benævnes årtusindmål eller 2015-mål.

Landbrug & Fødevarers traditioner i udviklingspolitik

Fattigdom og sult er et voksende problem i verden i dag. På trods af mange planer, mål og gode intentioner og på trods af økonomisk vækst i fattige lande går mere end 1 milliard mennesker sultne i seng hver aften. 70 % af verdens fattige bor i landdistrikter, og er helt eller delvist afhængige af landbrug. Derfor er bekæmpelse af sult og fattigdom tæt knyttet til vækst i landbrugssektoren og dermed udviklingen af handel lokalt, nationalt og internationalt. Åbne markeder skaber vækst, fordi international handel er den vigtigste faktor for udvikling.

Udviklingslande, der er åbne over for handel med andre lande, og dermed deltager aktivt i globaliseringen, har gennemsnitligt haft langt højere vækst over de seneste tredive år end lande, der ikke har deltaget i globaliseringen.

Landmænd har globalt² det samme overordnede mål om en fødevarerproduktion. Den skal sikre, at ingen mennesker sulter, samtidig med at der tages de nødvendige hensyn til klima og miljø. Landbrug & Fødevarer ser det som en opgave at påvirke og deltage i løsningen af denne enorme udfordring.

Landbrug & Fødevarer kan gennem sin politiske og faglige kompetence sammen med medlemsvirksomheder øge samhandelen med fødevarer med udviklingslande, sikre kvalitet og fødevarer sikkerhed under hensyn til klima og miljø og fremme de komparative fordele gennem investeringer. Derudover kan vi opgradere kvalifikationer ved udvikling af landmandsorganisationer, uddannelse og rådgivningssystemer.

Landene i Afrika spås at have et enormt handelspotentiale, men også en række lande i Asien byder på en række forretningsmuligheder.

Der er ingen tvivl om, at udviklingslande og danske virksomheder hver især har meget at tilbyde hinanden. Danske virksomheder kan bidrage både i forhold til investeringer, udvikling af nye bæredygtige teknologier og viden om udviklingsstrategier. Den ressource, som danske fødevarer virksomheder udgør, bør udnyttes til at optimere dansk udviklingsbistand, hvor det er relevant. Alt andet vil være en skam. Samtidig har udviklingslande meget at tilbyde danske virksomheder ikke mindst i form af at være adgang til nye markeder. Nogle af virksomhederne er allerede handelsaktive i Afrika, Asien og Latinamerika, mens det for andre udgør fremtidige markeder eller produktionssteder. Danske fødevarer virksomheder og landmænd kan engagere sig yderligere i udviklingslandene, forudsat rammevilkårene for at drive virksomhed bliver forbedret. Desuden skal lokale virksomheders kompetencer opbygges, så de kan udgøre stærke og ligeværdige forretningspartnere.

Udover ovennævnte kommercielle tilgang, udviser Landbrug & Fødevarer og dets medlemsvirksomheder et reelt samfundsansvar ved netop tage et medansvar for afskaffelse af sult og fattigdom i verden.

² Bl.a. forenet i den internationale sammenslutning af landbrugsorganisationer IFAP

Landbrug & Fødevarers bidrag til udviklingspolitik

Udover medlemsvirksomhedernes kommercielle indsats er Landbrug & Fødevarer allerede i dag engageret på forskellige niveauer, politisk og fagligt, i en række opgaver i udviklingsarbejdet. Med politisk menes der primært engagement fra Landbrug & Fødevarer Axelborg, og med fagligt menes konkret opgaveløsning ved Landbrug & Fødevarer, Videnscentret for Landbrug. Det

faglige og det politiske spiller sammen således, at den faglige kompetence på Videnscentret kan kvalificere Landbrug & Fødevarer Axelborgs politiske engagement. På tilsvarende måde kan det politiske arbejde i Landbrug & Fødevarer åbne muligheder for et mere omfattende fagligt engagement i projekter fra Videnscentret.

Eksempler på Landbrug & Fødevarers bidrag i dag

- Udfører en rådgivende rolle over for Udenrigsministeriet og det politiske liv om landbrugets og fødevarerektorens rolle og betydning for udviklingslande og danske virksomheder
- Udfører en rådgivende rolle over for virksomhedernes behov for etablering af handelsrelationer, herunder bl.a. støtte midler til udvikling af disse, samt CSR-forhold, såsom rådgivning om leverandørstyring, Global Compact, menneskerettigheder, mv.
- Bistår landmænd med støtte til etablering
- Videnscentret udfører kontraktligt indgåede opgaver i samarbejde med en bred gruppe af donorer, bilaterale såvel som multilaterale. Arbejdet omfatter design, gennemførelse og evalueringer af projekter i landbrugs- og fødevarerektoren samt afholdelse af træningskurser
- Videnscentret rådgiver omkring internationale netværk for landbrugsrådgivning
- Modtager delegationer, ministre, embedsmænd og virksomhedsrepræsentanter fra udviklingslande til orientering og seminarer om dansk landbrug og fødevarerindustri, samarbejds muligheder og udviklingsperspektiver
- Medlemskab af Danidas styrende organer og det danske udvalg for FN's Fødevarerorganisation FAO samt deltager i arbejdsgrupper, særlig i relation til Danidas Erhvervskontor
- Påvirker den danske udviklingspolitik i Danidas styrelse og kommenterer på udformning af bistandsprogrammer i udviklingslande. Medvirker i målrettet brug af erhvervsinstrumenterne³ til udviklingsprojekter med partnerskaber blandt Landbrug & Fødevarers medlemsvirksomheder
- Netværker internationalt med andre landes - inklusive ulandes - landbrugsorganisationer

³ De elementer ved Danida der hjælper med etablering af direkte samarbejde mellem dansk virksomhed/landmand og en partner i et udviklingsland

Landbrug og Fødevarers indsatsområder i udviklingspolitik

En del af de faktorer, der har skabt succes for udviklingen af dansk landbrug, har tilsvarende gyldighed for udvikling af landbrug og

fødevarerektoren på kommercielle vilkår i udviklingslande i dag.

Landbrug & Fødevarer arbejder for at:

- Landbruget fortsat udvikles i privat sektor regi
- Kommercielle landbrug skal fremmes
- Produktionsrettigheder omfatter adgang til både jord og vand
- Landbrugerens produktionsrettigheder sikres juridisk
- Landbrugerne har adgang til velfungerende finansieringssystemer med kapitalformidling og produktionslån
- Landdistrikterne har et velfungerende socialt sikkerhedsnet for borgerne og erhvervets udøvere
- Alle har adgang til grundskoleuddannelse, og unge mennesker har adgang til en bredt anerkendt faguddannelse inden for landbrug og fødevarerproduktion
- Alle landmænd kan organisere sig i demokratisk fungerende landboorganisationer, samt at der er muligheder for at etablere producentorganisationer på andelsvilkår
- Landbrugerne har adgang til en velfungerende og uafhængig rådgivning
- Producenterne har adgang til teknologi og nyt genetisk materiale. Landbrugsforskning skal øges.
- Planlægning sker i et land-by perspektiv hvor landdistrikterne sikres adgang til markeder i byen
- Producenterne sikres information om markedet og viden om/instrumenter til produktcertificering
- Der etableres fornuftige rammevilkår for handel med landbrugsvarer, nationalt og internationalt
- Indsatsen ses i en værdikæde sammenhæng.

Landbrug og Fødevarer er til rådighed for partnerorganisationer samt internationale donorer, bilaterale og multilaterale, for implementering af ovenstående nøglevilkår for udviklingen af landbruget og fødevarerindustrien i

udviklingslande. Ikke mindst i lyset af Danida's nye strategi "Frihed fra fattigdom til Forandring" er disse vilkår aktualiserede. Det er vort mål at handlingsplanen for strategiens prioritet "vækst og beskæftigelse" vil afspejle dette.

kontaktpersoner:

Michael Stevns, direktør, mis@lf.dk

Jan Laustsen, områdedirektør, jl@lf.dk

Johannes Østergaard, chefkonsulent, joe@lf.dk

Landbrug og Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3

1609 København V

www.lf.dk

Videnscentret for Landbrug

Agro Food Park 15

Skejby, 8200 Århus N

www.vfl.dk